

دغدغه‌های

سعیده باقری

سال اول دبیرستان بودم. از همان ابتدا می‌دانستم که رشته تجربی را انتخاب نخواهم کرد. بنابراین، درس زیست‌شناسی برایم درس اصلی به حساب نمی‌آمد. با این حال، موضوعات کتاب زیست‌شناسی که بخش عمده آن به محیط زیست مربوط بود، برای همیشه به یکی از دغدغه‌های زندگی من تبدیل شد! در آن سال تحصیلی، معلم زیست‌شناسی تازه‌واردی به مدرسه ما آمد که بر نگرش من نسبت به موضوعات درسی متفاوت، تأثیر ماندگاری گذاشت. خانم رهبر دیدگاه‌های تازه‌ای نسبت به مسائل داشت و راجع به آن‌ها در کلاس صحبت می‌کرد. حتماً می‌دانست که برخی از ما به رشته ریاضی می‌رویم و به همین دلیل این درس برای ما اهمیت زیادی ندارد، و بعداً هم فرصت دیگری برای مواجهه با مسائل مربوط به آن نخواهیم داشت. آن‌ها هم که رشته تجربی را انتخاب خواهند کرد، بعداً فرصت کافی برای پرداختن مفصل به تمام موضوعات این درس را خواهند داشت! بنابراین، محور کار او بحث‌های گوناگون و متفرقه راجع به موضوعات مطرح در کتاب درسی بود.

یکی از مسائل مهمی که خانم رهبر در آن سال (یعنی دقیقاً ۲۰ سال پیش) مطرح کرد، موضوع کمبود آب سالم و آلوده شدن آب‌های قابل استفاده (که بسیار هم محدود هستند) به دست انسان‌ها بود. از این‌رو به پیشنهاد وی، یک گروه برای حمایت از محیط زیست و ترویج استفاده صحیح از آب تشکیل دادیم. حتی یادم می‌آید برای طراحی آرم گروه، من با دوستانم هم‌فکری کردم. این نوع فعالیت‌ها، ضمن اینکه مهارت‌های متنوعی را در بین دانش‌آموزان رواج داد، در ایجاد نگرش‌های مثبت و صحیح نسبت به مسائل گوناگون نیز بسیار مؤثر بود.

سال تحصیلی ۷۴-۷۳ گذشت و ما در کلاس‌ها و رشته‌های متفاوت پراکنده شدیم. سال‌های بعد هم به سراغ گلاویز شدن با غول کنکور رفتیم. اما آنچه از کلاس خانم رهبر برایم باقی ماند، دغدغه‌ای بود که هنوز هم، حتی اگر وقت و امکانات محدود و

شرایط سخت باعث نادیده گرفتنش شود، از ذهنم هرگز خارج نمی‌شود.

در این روزها که درباره مشکل کمبود آب بسیار گفت‌وگو می‌شود، تا حد توان خودم می‌کوشم روش‌های استفاده بهینه از آب را به دیگران آموزش دهم یا به آنان گوشزد کنم؛ اما دائم در این فکرم که چطور می‌شود برای همه گیر شدن این دغدغه تلاش کرد؟ هرچقدر هم درباره راه‌های صحیح مصرف بهینه آب فقط گفت‌وگو کنیم، باز هم تا وقتی که افراد واقعاً دغدغه بی‌آبی نداشته باشند، تلاشی در این زمینه نخواهند کرد. یکی از دلایل این همه توجیه و مقصر دانستن دیگران هم همین است. بیشتر ما تا وقتی شیر آب را باز می‌کنیم و از آن استفاده می‌کنیم، هرچند به وجود مشکل واقف باشیم، فکر می‌کنیم این مشکل ما نیست. وقتی هم که آب قطع شود، باز هم مشکل ما نیست و مسئولان باید پاسخگو باشند!

وقتی با دغدغه سردبیر مجله برای نوشتن مطالبی در این زمینه مواجه شدم، خیلی فکر کردم که از کجا شروع کنم، تا اینکه یاد خانم رهبر افتادم! به نظر رسید خوب است معلمان بدانند تا چه حد می‌توانند در نگرش دانش‌آموزان خود مؤثر باشند و قدر فرصتی را که در اختیار دارند بدانند. حتی به این فکر افتادم که خودم هم از فرصت تدریس استفاده کنم و دانشجویان را تشویق کنم گروهی تشکیل بدهند و در زمینه ترویج فرهنگ استفاده بهینه از آب تلاش کنند.

حتماً بسیاری از معلمان که خود دغدغه کمبود آب را دارند، به وقت مقتضی از فرصت استفاده می‌کنند و توجه دانش‌آموزان را به آن جلب می‌کنند. ما نیز در این چند شماره باقی‌مانده، به خواست خدا و امید به لطف او، تلاش خواهیم کرد انواع موقعیت‌هایی را که ممکن است معلم بتواند از آن‌ها برای مطرح کردن مشکل کم‌آبی و لزوم توجه به مصرف صحیح آب استفاده کند، معرفی کنیم. به این امید که تعدادی از آینده‌سازان این کشور نسبت به استفاده به‌جا و به اندازه از منابع طبیعی کشور احساس مسئولیت پیدا کنند.

بیشتر ما تا
وقتی شیر آب را
باز می‌کنیم و از آن
استفاده می‌کنیم،
هرچند به وجود
مشکل کمبود آب
واقف باشیم،
فکر می‌کنیم این
مشکل ما نیست.
وقتی هم که آب
قطع شود، باز هم
مشکل ما نیست
و مسئولان باید
پاسخگو باشند